

[Stensballe.]

hentet fra tiden, medens 1866-landstinget virkede. Men det er der ikke noget at gøre ved, folk har jo lov til at sige, hvad de vil, og vi andre har lov til at sige, hvad vi vil. Men jeg synes, det er søgte eksempler, der er draget frem her.

For mit eget vedkommende vil jeg gerne sige, at nu er forhandlingerne om etkammersystem eller tokammersystem afsluttet. Jeg er ganske enig med den højtærede statsminister i, at der var kun to muligheder, således som de politiske forhold lå mellem partierne: enten 1939-grundloven eller gennemførelse af et etkammersystem, og dertil er jeg villig til at medvirke, idet jeg dog mener, at hvis det er muligt, bør der indføres flere sikringer for at få folk til at stemme for forslaget.

Jeg vil iøvrigt gerne sige — uden at komme ind på at modbevise noget af alt det, der er sagt imod landstinget —, at nu har jeg været medlem af dette høje ting i en menneskealder, og de folk, jeg har truffet her — det gælder for tidligere landsting, og det gælder for det nuværende landsting —, er alle folk med megen erfaring og med indgående sagligt kendskab til kommunalvæsen, til skattevæsen og til andre indenrigske forhold og for adskilliges vedkommende også til udenrigske forhold, og jeg tror ikke, at det nye folketing vil få fuld erstatning for, hvad der opnås ved det nuværende landstings medvirken i lovgivningen. Jeg er også af den opfattelse, at folketinget vil komme til at savne landstingsmedlemmernes deltagelse i de fælles partimøder. Hvis landstinget havde haft betydelig bedre betingelser at arbejde under, end det har haft, navnlig derved at der var blevet fremsat flere lovforslag i landstinget, end tilfældet har været, ville der — deri er jeg enig med den ærede ordfører for socialdemokratiet — være kommet noget bedre ud af arbejdet her i landstinget, end sket er.

Jeg skal med disse ord anbefale grundlovsforslaget til en videre og velvillig behandling i et udvalg.

Halfdan Hendriksen: Er ændringer i grundlovens forfatningsbestemmelser nødvendige, hvad er manglerne, og hvad er fordelene ved det forslag til Danmarks Riges Grundlov, som for tiden behandles i rigsdagen, og hvorom fem partier er enige? Herom spørger landets vælgere med fuld føje.

Spørgsmålet om, hvorvidt ændringer i ri-

gets grundlov er nødvendige, må efter min formening besvares med et klart og afgjort ja. Visse grundlovsændringer vedrørende Grønlands statsretlige stilling indenfor riget er ikke alene ønskelige, men absolut nødvendige af hensyn til Grønland og grønlænderne, hvis ve og vel ligger alle danske stærkt på sinde. I den nugældende grundlov omtales Grønland slet ikke, og grundlovens bestemmelser gælder i al almindelighed ikke for Grønland. Det er derfor nødvendigt som et led i den grønlandske nyordning ikke alene at få fastslået, at grundloven også omfatter Grønland som en uadskillelig del af det danske rige, ligestillet med den øvrige del af riget; samtidig hermed må en række andre bestemmelser vedrørende Grønlands og dets beboeres særlige anliggender nedfældes i grundloven. Også andre forhold gør ændringer i grundloven nødvendige, således først og fremmest hensynet til det mellemfolkelige samarbejde, men også rigsdagens sammensætning og arbejdsform og tronfølgespørgsmålet er problemer, der trænger sig på, og som det er af betydning at få løst. Endvidere har det været ønskeligt, omend ikke strengt nødvendigt, at understrege, klargøre og udvide en række af de frihedsrettigheder, der omtales i den nugældende grundlov, ligesom det har været rimeligt og naturligt at gennemføre visse andre ændringer og tilføjelser, der fandtes påkrævede nu, da grundloven alligevel var taget op til revision.

Om betimeligheden af ændringer i grundloven vedrørende Grønland vil alle danske sikkert være helt enige, men anderledes stiller det sig, når talen bliver om visse af de andre ændringer. Vurderingen vil — det må man se i øjnene — for nogle af de foreslåede ændringers vedkommende være vidt forskellig, men kan man vente andet, når talen er om et fem partiers forslag? Hvad nogle finder er en fordel og en god ændring, vil for andre være en mangel og en uklog eller urigtig løsning. Det gælder i første række ændringerne vedrørende rigsdagens sammensætning og tronfølgen, at her vil opfattelse brydes mod opfattelse.

Jeg skal nu nærmere redegøre for mit syn på fordelene og manglerne ved det foreliggende lovforslag, idet jeg dog ikke har til hensigt at gennemgå lovforslaget i alle dets enkeltheder, hvad der vel også må siges at være ufornødent, når henses til den grundige behandling, det allerede har været un-